

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Рок VIII.

Нови Сад, петак 18. Априла 1930.

Ч. 15 (270)

Христос воскресе!

Празник Воскресења Христовог означени је заријами целигога јаркога слунка бујаје дзене великога животног обновљења, знак поједији шветла најчешћему, живејтих силах најшмерну. И ми вижувани у науци божественога Спаситеља видиме у Његој слатим воскресењу вишебодеже заслуге човека и утврђују сили човека. Шпивајуци радосну великоцну имену: Христос воскресе, испиваме з виру и претврдженем, же Христ ц тим, да у гробе „живот даровав“. Год Вон зас силу своге науки подијавају човечеству, идеја краснога живота, то шака з тим дарунком кријаје здобртим на Голгофти не вишебодеже нас од обовязку да сме з нашима шицкима силами бориме за њеши красоти живота по Његој програму.

Вељки дјела и обновљење ће то посединога човека чи цалога народу посигнути је лем по вишевалих, длагих и чешких борбах. Без поизједи иста слава, без кријака нема воскресења — то јесто правда и празника Воскресења Христовог.

Ми живејеме у вику аутомобилох, жељезницама, крилатицама и радијох. Видиме, же човек коло себе и за себе среће сопствију нови швет, среће прерваје заслужима застарелим способом живота, јак да зас гроба на ново стави, воскрешује. Алије тоје претородеже и воскресење не потполне, волоје сјевостране бо видовојује алије материјалним потребом. Зас тим мушело бы порадило појеџи и претородеже духа, развијане душевних моју и способности под згледом кичијуци, по принципијах Христа, којије једи „пут, истину и живот“! Инијак поприје шицкима својим винаходох човек остане мазертијак и сдана морална калка.

Швето Воскресење Христовог припадне кадедога року у пот час кеди ше природа обновљење и преукратије. Најлепше сопствене у тај природи јест човек. Чи нас сам тај факт не понукује на то да је обновиме, преукратиме, воскрешиме? Да станеме зас гнјегога гробу наших грижох на шветло чадох Божијих, да нашу младеж зачујеме од уничтожујућега духа большевизму, оплемените ју и зробиме велутном за будући чешки живот, да нашој фимелатриме у страху Господију! Шицко то вимага вељко труђби, але по кријскох и црепенох ше приходи до успеху. Господ, да зас свою силу одвале камен и вишов из гроба, вишебодежи од шицкима террох и кријскох тих, којије иду за њим. Вон нам одејаје вељ камени, чо нас сперају у нашим претородеже и воскресењу.

Воскресење Христово је будзе радосу нашу и надјеју нашу!

Шицким нашим читатељом јешиљи швета!

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

У НАШИМ
ОТЕЧЕСТВУ.

Нови православни патријарх избрани прешијеље саботи у Београду. Векшину гласох при изборанки достал митрополит из Скопља Варнава. Вон родије 1880. р. у Плевелима (Херцеговина) а школи учел у Русији. Познейше службовал у Цариграду и већ у Скопљу. Од 1920. р. бул намисник патријархом.

Рекрутни алкогол. Влада забранела качмаром предавац напој рекрутама, бије при младих „людбах“ често приходило до непорядака и биткох.

Винаходи жељеза. Блеско Пожеги најдзени у јесми велики наслади жељезнай руди. Сдно француске пружбе послало своја енджељерија, којије препатрају место. Понеже ше скорей даја и трафело, же би дајто нашол фаладик злата, то ше дума, же зас жељезом помишани и је и инији метали.

По 22 року враџел најдзене. Полиција у Сарајеву достала недавно писмо и у њем 1500 дина. У писму стоји, же дотичи, којије пенсјон посла и је 1908. р. нашол 1000 коруни, којије стражел послужитељ Отерман. Тераја модил полицију нај би придала пенсјон Отерманови а бороздајела худоблијим.

Ляд најади прешијо тижња над Новим Садом, Саботицу и по сушедских веладох. Вељки чуои пречерпела овој, која тераја у најлепшим квартима.

Непциму писац до новинах. По изједијену банскай управи избрањето учијельом писац по новинох, же би ше лем пошвеџели школи.

Нафарбени ноги. Полиција при Гителу вламела једну банду циганох, којије мали барају красни коне, але ио мали писма на њима. Обачело ше, же коне мају зафарбени ноги. И кед ноги з терпентином поумијали видају ше, же ноги били. Властитељ коња ио не пренайдије.

Земун и Београд буду везани зас једним жељезним мостом, којије будзе 18 метри широки а 457 м. дужоја. Трошаки будованја винопроводца буду 179 милиони 856 тисачи дин.

Лепсеме на крилатицама. Того року ровије и промет на крилатицама у највећим жемима у вељких размирох. Друштво „Леропут“ потписало зас државу уговор на 8 роки. По тим будаје ше отримовац саобраћај Загреб—Сушак—Подгорица—Београд. Већ прелази граници до Братислави у Чешкеј и до Солуна у Грческеј.

Поклонствени депутацији. На други дзен, Вељки иоци приходији до Београду једна депутација из Хрватских крајох, у котрима учествују бувши члени Радичевеј партије. У депутацији будаје 1473 особи.

Несију куриц. Валад у Сербији Мала Хоча зарек ше, же и будаје куриц. Хто би курел тот будаје издайник и жителс го не пойди опатрија кед будаје хори, али на ховане, али на свадбу и т. д.

Патријархово наслđство. По изједији патријарха Димитрија отворен је његов тестамент и указало ше, же по њем остало 11 милиони дин., којије припадају на добри циљ.

НАДІЯ НИКОЛА, учениця.

О новим школским закону.

Уж єст тому дас дешец и веци роки як оце чекало да уж видзе иони закон о основній школі. То сдня важна ствар за дальше виховане наших дасеців. Така ствар на котрой заправо ма оиставац цалі нашіа будучносці, муніципа буць длаго предумана, бо кед темель зі добри єднай будові, веци же муши чуваці какди, да ще на ньго не звалі.

Закон о народных школах даслішев на веци часци. Народ с помішани. Сден муши церпіц і злагодзіц зе з другим.

Една велика причина цо патрамовала Його потвердзені була наука о вири и хто би ю мал учіц. Ми знаме, же школа у Хорватскій і Славонії мала извішаки прописи о тей стварі, як наша браша у Сербії и Чарній Горі. Сербійський закон бул предсагнуты и на Войводину. У хорватских школах священік учел науку о вири, а у Сербії учитель. Католічески и православніцерковни поглаваре стоя на становищі, да науку о вири у школі уча священіци.

У закону пише, яке о тим хто да учи паук о вири маю одлучиц родителі и свою волю виявиц при утисованю до школи. **Ма думаме, экі штата ствар найвеци спада священікови, бо они є спрадці и зато поголані.** Прето родктеліс наї жадаю, да католік учі священік.

Я. ВІСЛАВСКИ.

О найновіших винаходах техники.

Радіо як слуга служи чловекам. Так сден інженер направіл покус зос радио-апаратом, але не з тим цо ще на ньго слуха, але зос окремім апаратом. Воні положіл сден апарат до своєї хижі, а сден на свой автомобіль. Інженер трохіл дома при апарату и помоцу того управлял зос автомобілем. То було у Берліну. Авто ще нігда не вдерел. Так управляли и зос єдину ладю за покус. Успіх бул. Тераз би могло буць же веци не буду шофері шедзіц у автомобілі, але буду дома при апарату.

Тото ме и полукаю, да напіншем тоги даскельо слова, да народ меркіс кому треба дас свой чада да учи катакіз — темелі нашій вири. Правда, же ані сден медынами — нашим учительством не будзе, же би робел на тим, да учи народне чадо о тим, да дзвінську душу поруша. Тото цо дома научел на рукох своїх родичох, треба совисни учитель утвардзіц да остане у нім вичне.

Ми зме народни людзі и за народ маме робіц, да огень цо гори у наших чаходах, распаліме іще баржей, да какди член свійого народу — не буде страцена овіца, але прави син і дзівіца, котра зна цо б в які му є ціль живота.

Законом о школі достали зме велью кед будземе зос цім знатці свою будучносці державну и народну заслінівівіац. Бязвіно буду нашо будущі поколенія, котрих народни руски учители будоваю наша часці. Сам народ треба настоіц, па помогац своим учительством и да им олегчи их чесці роботу. Всць за бязвіно же зос соєднену силу нам будучосці да добри результати нового школского закону. Будземе задовольни ішнікі з нашу омладину, бо темель цо добила у школі добри, на котрим шлебодно може будовац познайоміть свой будуще виховане. Добра народна младеніц — добри народ.

може пойсці своім путом.

Хто бя за длаго не плацел, одесь би го автомобіль на пеляцію. Дакле совершенство техники не мож спроведац. Так сден учінік недавно пророковал, які і гайзібани буду исці сами без машинистох, а кром то го же буду лятац незиско поверх жемі. Чи ми то дожиємі — то існаме.

Слікі тиж може пронішиці помоцу радио-апарата. Так и. пр. красны покуси дали позольни результаты. Зос Ньюйорку зос кіна препошли бездротовим путом слики, хтори ще исці так крашніе видзели у Берліну. Управо ще чудувіме цемкайшай Техніка. Такі апарати за преношэнне сликох уж мож дастац не лем у Амерікі але и у Европі. Падбіти фалати ест и у Зігребу. О даскельо роки, док ще веци рошири тагі апарати за преношэнне сликох, буду велью туныши. Красны видумок! А и на телефону уж употреблю тут систем. Тоти цо бешедую на телефон, можу ще и видзіц. — То шыцко робіц у службі тих електрика. Наісце електрони ізце исмаю баш гочну граніцу. Чули сде можебул, же пробокали телефонірац зос бездротовым радио-апаратом и на вельку и удалену планету Марс. Чи чули даю гасагі на Марсу, то існаме. Так

існаме и чи их там єст за сигурно. Учінікі доказую же и на Марсу жю людзі. Но, одант віякі не послали на нашу жемі. Можебул, жэ звесткі ище не маю такі культурні видумкі, та айвеці не добыли іншыя гласі, аін не одитовали ніч.

Тон-фільм імею як найновіши видумкі. Тераз не треба у кішу грэц, не треба аш чытац тогі слова. Тераз их ані нет. Наймодернейши філми так усвершенні же бешедую, шыніваю, граю и т. д. Исто наміше видзіц як да сами баш праву представу патриме. Го в баш наісце великі видумкі. Глас наслікали відно зос предметамі, особамі и т. д. Кед себе представімі, як патриме єдину представу, дае баві жыві людзі, баш так исто и у кіну дае баві тон-філм, шыцко гуторі і робі як да су то наісце жыві особи. Так это видумали и тово о чим велью уж проповедали и нагадовали. Велькі видумкі хасеніти за людски род посцягнул чловек направіц. Откада то? Ми ще чудускі. То шыцко прынісусме лесі Божай помоцы. Ми, хтори хотімі у наісце баржей тому чудуеме, але у вельких варшох уж людзі так наўкі на нові видумкі, же ще ані не чудую. — Цо ішце не видумаю.

Чом треба да сден другому пребачусі.

У Александрыї жил сден ішважаній чловек, котри за длаги час меряжел другого єдного чловека. Патріярха ся. Ілай Мілостивій поволал того чловека раз гу себе. Кед воні пришол, Іоан му гварел наій придае ішерік до капіліці, док не одслуяці Службу Божу. Поніхайме лем цо ще там трафело. Кед пришли до „Отче наш...”, ішцікі трохе (патріярха, послужкітель и тот чловек) модлілі туту молітву, а на слова: „и оставі нам долги наша, якоже и мы оставляем долгікам нашим” уціхнул и патріярх и послужкітель (бо уж так пред тим були дагвареи), так же тоти слова ішновед лем туту чловек. Теды ще Іоан обрател із олтара і гвари му: „Роздумай цо щи тераз гварел

Богу: пребач ми як цо и я другим пребачусі”. То так порушело того чловека, же ще дорац пошол помікры зос сваім противніком.

Цо може зробіц єдна опомена мацеріна

Св. Андрій Корсіні, док бул млади, бара бул індо-брі. Воні вісе ходзел по забавах, до злого дружства, на лов, шедзел коня, а ро-дичнох би інші и вілал, кед го опомінілі. Кед го раз мац міло опомілі, які ще погівал і вікрічал на мацер; теды мац прегварі плачущі: „Ты наісце тот вовк, за котрого ще ми ішіло, же сям го породзела”. Тоті слова напісні імені Андрія, и модлілі мацер, да му их разтолкілі. Мац му теды гвари, же туту поц пред тим, як ще воні породзел, шніло ще вій, же ще породзел вовк а веци постал мирне

Жени у Турскай не шиму ходзіц самі по ўсіх. Исто так дзеючым заказано ходзіц да карчмох або до біосконох. Кого не вламі таікі ше прыдава на суд.

Шведская краліца умара прешлога тижня у 68 року жывота у Риму. А такъ исто умара і краліца Абісинії у 54 року.

Мадаризоване менех. Народны посланік у Мадарской созворели организацию, котрой задача, же робія на тым, да шиціцы жите Мадарской вонна і мадарски мене. На тут спосіб 2 и пол мільёна людах достасе мадарске мене.

Жигані картел. Медзі Югославию, Румунію і Мадарскую прышло до соглашня і вони основали едзен картел жига. Тот картел будзе мац заступство у кождай спомнютай державі і робіц будзе по тим, да ше жига зос дотичнай державі що лепше преда.

Безроботносць у Булгарскай з днія на дзень рошыс. Так прецінного жешаца будо там 55.000 особы, котры не могли себе заробіц хлеба.

Штреляю на народ, котры ше модлі Богу. У вароншу Тираспол (Україна) заварли большевіци церкву. Кед ше народ побуніл і на силу сцел отворыці пераку да ше модлі Богу, штре-

ляли до людах. На тисячи людах пошедчело свою виру вос креву.

Восточна католіцка Церква. По найновішій статистиці восточ. катол. Церква ма б патріархі, 83 владичества, 35 митрополита, 47 владикох, 4 апостольськи вікаріятох, 8448 священікох, 3147 монахах, 6305 парохій, 7014 церкви, 24 семінари, 1997 школы, 4774 учительськох (вироісповідникі), 490 організацій, 5133 побожних удруженікох і 7733.304 вірикох.

Драга перла (бісер). Сцен тарговец з Лондону предац на ліцітациі тих дньох едну церкву (бісер) за 256 мільёни діпари. Бісер вельки як зарко пасулі а найдзены у Перзійским заливу.

Войско место кондуктерох. Румунска міністэрія спраўдла контракт зос дирекцію железніц да ше места кондуктерох і роботнікох заведзе войска. Кажды вояж будзе мац на дзень 75 леві.

Без роботи и без хлеба. У Русії ше у остатні часы обачае велька безроботносць. Так тих дньох число безроботных будо по над 21 мільёнам.

Вельки огень. У Конінхагену у Холандіі згорела найважка фабрика папіру у вредносці од 810.000 долари.

„Моё дело най лежі при неё; поховайце нас як князом доході... бо я Кірус, княз перзійски“.

Док еще бенедуе, вицагне кінжал, бліщаци нож на себе і шептаючи гутори італію, як ірез розум: „За тебе, за мою Пелагію!“

Народ запрепасцено скричл и назад ше гарнул, але священікова моцна рука застановела смертельны удар. Швидко як перуп він круци вон кінжал зос руки убийца и руци гет поверх главы поз бераного народа до единого цемнога куціка венцери. И обидвоме стоя тэрэз вочы еден другому. У очах единого горі влосц, зос погляду другого швиці найблагаша, найможерствованайша любов.

„Кірус“, започал мирним гласом, полно з почуваньем сяяніцнік, „боль ци вжал розум. Чи би ти не сдел

перше знац як я дзе жила Пелагія у тым часу однедай нестало?“

Лідо ше князя ублажело на тоти слова і зачудовано попатрел на свяцініца цошка питаюци і глядаюци а вец заш попатрел на мертвое цело, док од прёвельского болю не шеднул на еден камень такой гумертвому. Яков виднаци вельки боль, хтори мучи Перзійца запітвал го енци раз з почуваньем: „Кірус, чи би ти сцел, да ци о неі приповедам?“

„О пей?... запітва прервасім гласом. „Гей, пріповедай!“ Яков замодлел на то народ, да ше дакус поцагнє і кед уж сами осталі так ше озвал: „Патъ, Кірус, доокола тога худобіне, бідне месточко, ту жила роками найшумнейша і найбогатша жена Сірий. Ей едніе пожылісце було лісце, корене и недобри ошоци“. Свяцінік подзвігнула аог-

Вельке нещесце дотадзе ше на Корсі у вароншу Чинкай, бо на час представі у біоскону запаліл ше фільм і настал вельки огень. При тим пастрадала 104 особы.

Царское Село у Русії

одлучели большевіци унічожыц, прето бо ше там затримоўал рок цар Ніколя II.

Ватикан купуе жемі. У послиці часі Ватикан купел у Палестині 35 тисяча домінох. жемі.

О капчаню Сівернога моря зос моріом.

Западно-европейскія культуры кірди уж пред тым кіру сто рокамі думали на тут шыці же імеме Сіверніе мор'я могло бы ше скончац зос Чарним мор'ям. Кед би не зос канализацію сваіх рікі: Габія, Майна і Дунай.

У ніх створели тогу ідею их спіце індустрийскі і тарговікі потребы. Вонк мали занація за промывод разніціах і цалому шыту потребных індустрийскіх стэгох, але па магі за туту потребу надзесі свойстві сырвого матеріалу, ізвескіе тута требаўши і пінкі, на кітей предац своё індустрийскія гатоўкі. Вонк знаці і тога, якім іх потребны сырві матеріал у велькай колькіні і по гутой цене можу добыц у восточных народах, і же сию індустрийскую робу по барз добраі цені можу предац на их піяцох, бо восточны народы у тым часу не заўмілі зос індустрию лям бара слабо або х пік. Але да сваіх індустрийской робу и сырві матеріалі восточных народах можу легчайше превоівац, менш, уценівац, тарговац за туту цілью хібела становіна, сигурна, добра драга. Таку драчу зоні себе представілі туж тута у виробленю канала Райн—Майн—Дунай.

Але у давнях времені за освяtranе такого велькаго діла не было ишо довольно аші тэхнічнаго знанія, аші міжнароднаго спорозуму, за то оствареніе тута вінне не отдалоўвало.

Медзі тым у 1830. року т. с.

Ту престал на хвілінку, свяцінік попатрел свойстві слухача і як го обачел зачудованого, запрепасцено-го, далей наставіл:

„И туту тварду долю віна сама добровольно выбрала и була при тому задовольнійша и ідешлішна як скорей у свой велькам богатству. Можеш ти то похоліц, Кірус?“

„На певно розум стравіца!“

„Ані на минутку. Можеш ішо ошведочніц при самому народу, хтори бара ценіблій мудросц и цноты.

„Невозможлю!“

„Ты отже не можеш себе задумац, як жона прышла до тога жывота и одкаль брала туту силу, да будас вірна своей постанові?“

„Я не годаен себе то представіц, а ти мі поведа, кед знати!“

Свяцінік подзвігнула аог-

100 рокамі тому назад у Англіі пе рукае по Железнай драчі перши пароход. Тота нова пеяня на другое време сіцяла народам думкі ад других планах і любукала их жыція разніце, на севернавате Железнаго промету.

Железніца — як ёю выдзіміе — не я рукала до вінскаго ступеня, але искоекіні і лоціні требаўши. У остатніх спіцах економічных кірдоз душоліа віладу ѿщи прынцыпі, якія пра-люгівіні і слабічайшія эпізоды треба збівац, зменшавац. Дзікіе треба не старац за водны аргі, котры ше не губя, не захтеваю репераціі і турызму. А понеже до нашага уж і тэхніка ще разоўла до вінскаго ступеня, зато седем рокі тому назад Ненцы позываю, и тераз уж цалком разбільно пе відам за стари план, за оствараніе канала Райн—Майн—Дунай. Тэх экімі такіх уж і зічали хіпакі тога канала и то на рікі Майн. Кед пе да-ко чрезвичайне не догодзі, не за длуго особыні і тэрхонікі паді буде зілгац прэз талу Европу, ад Сівернога до Чарнога моря.

Цала тута водна драча будзе длуго 3400 кілометра. Понеже по Райні сід Ротердама ад Амінфенбурга, — по друхім 620 кілометара, — уж падыам да 1200 тоннога ляду, а по Дунай ад Пасові до Чарнога моря у дліжні 2180 кілометра, т. с. 2800 кілометра длуго 2 водену драчу зробіц уж сама прырода, ти треба зробіц уж

нуту гіаву, очи на ніго упіар и почай: „Кірус, Бог хтори є не поймай, хтори не ма початку аші кончину, хтори вілада над краінамі і слугамі, хторому царство пе на тым шыене, тот Бог ю просвіціл. Іхого велькосц, його красота і испойміліва любов, хтору ма за каждого чловека, за кождце створене завладало у ёй шерцу. Його поймінісц, його благосц, його святы живот пагналі ю да по його стопамі ідзе. И тераз кед сід душа захабела цело, наградзан ю так, як то ані еден цар и краль наградац не може. Вічно буде при вільму и у тым буде нетиполедаю щенілів“.

Зос горячими очамі слухад туту бешеду свяцінікову. Але тераз нараз ішо зівал: „О чудновати чловече, яки ти чудні ствары прыповедац!“

вайдо атвардію, а маслю розголи. При осію юг тресме, пармі, швидше, правиме пруді, гоніже жаленіши, гали, машини. Тот єден елемент (почело), па кельо добробутністю? И так би жоробаць кожду ствар цо нас охвалює. Кадзи год леж руцю око своё, віцадзіци Бог посыпал по драги язвіжлени блага, з котрым ю не міжей волт службіца на свою радосць и ускотюк. Чудесне багатство Божие у природі, а шыцко пре нас я за нас. На кождым ікрою обачині божку силу, доброту, кашка стар ци гутори, че ёст Бог, и же ё добри и сильни. Дзекеди треба да нам Господнікоже и свой страх. Кадзагары, заблічю, трэгніе, кед юе дзінгіс буря и потрэшіе жем, хто да во юсти свемогущесці Бога?? Кад юе па ўзрете ялно на поль наднапу чарні хвара з каменем поліні, як ю юе чловек ях бол. Тэди видзія яки с исмогані и сабінка. Тэди пагтаць гордого и скучнага: хто наіх ваніх вольях, нашіх домах, шыцкого тымага блага?

Бог нам дава жыму, да юе жем и скоты отпачінію, а ведка азіяніца якіе слупечка и шыцка природы пребудзі юе зос сну на ногі живот. За тогі добродістія кнізіца пророк ісламіста: „Хваліте Господа отень, град, сніг, голот, дух буреи, — гора и асы холмы, дрэва плодносна и асы кедры. Звыри и асы скоты, гази и птицы пернаты,” (Іс. 148.) Кад конкагіш дамскі на лініі горы обросці ту густіма лесамі и напольнены все ашчелікіма жывотніння, чи юе мушын Створітэю од шергія заінінів імену слави и любові? А дас сильне, ис прена грэне морто, дараз венкіе од судней жемі, глібое до давніці гісяні метары? Цо юе там скрыва у Ісіго глубині, хто юе то могол претавесці?

Так раздумуіме с Богу, та нам любові гу Ісігу будзе цеплавіна, віра твараўшы, а страх од трахіх везіні. Віе да нам будзе на рожуме, же ми створены за Бога, а шыцко друге створене за нас.

Міх. Мудры, парх.

гу и добро руского народа. На ютре дасень як на Благовіщеніе службі новы святынік Службу у Коцуре а на квітніу падзелю у Дордъоне.

Вашар отримана на са-
ми працік Благосіцінія.
Гоч шыцко прешло у по-
рядку, мушыніе наглядніц
же то недостойно, як на-
таке вельке нікого юе от-
римус вашар. Нашо чесні
валалци мушеліт би юе о
тим на време як добри хри-
стияне постаць, да юе на-
ша преложінія підадзісь.

Наша пікаффіш. На пяту

недзелю доховали зме чес-
ного газду Дзору Шамка,
котры юе по дзугей и чэж-
кай хороти преселел до віч-
нісці. Бул однінін оцев,
пархнян і член Просвіт-
ного аружтува ёд початку.
У кождым народнім ділу и
амагаю вон будзе медзі пер-
шіма. Окончоўшы и служ-
бу касира на валалской хи-
жи. Вельке жножество на-
рода він провадаело чеснага
покойніка до темнага гроба.

Вічная памяць.

Дордъон.
Прешлого тижня прішли
ломагаці споведаці вроч. о.
Спіро Петранович і о. ка-
нонік Д. Надзія з Крижев-
ічох зос волім святыніком
Я. Будзінским. Шыцкі па-
рхняніе окончлеі сільшо
вельковосні споведані.

Шид.

Просвітніе кіно „Руско-
го просвітнаго дружту“
отпочне зос представамі
на Вельку Ноць, и то зос
фільмом о жыячоту и муках
Г. И. Ісуса Христа. Апарат
уж набавені и тераз
що монтира, а так исто у-
репаю юе Руска школа за-

тот ціль. У пароду юе най-
важнейшай о тым бешедзе и шыц-
ки з исціральнем и радо-
сцу оческую перши предста-
ви. Старши людзе себе аж
не веря, же то и ми Руси-
ни можеме себе таке цено
створыц. Но то найлепши
доказ, же ми Русини у ос-
татніх роках (по війне)
ікрохіме у культурі и про-
світи швидко напредок. Ве-
лькай о кіну Просвітнаго дружту
напишеме потым, як почне
дійствовать.

Аграрна эміграція, власносці
нашага владичества, у Ши-
ду и Беркасово: предава юе
тим, чо ю уживаю, грубо
тако павіше, у смыслу за-
кепох и препісох о отку-
ну аграрнай эміграції. Цена же-
ми од 3 до 5 тысячі ды-
нари по ютру (толъту). У
мену владичества водзі ре-
боту о откуну адвокат. пра-
правник Илько Крайцар. По-
ніжэ же добра, а цэва и
условія отпады павольшы,
то юе всій интересенты уж
посдзілі и уплацеля капару.
И нашу Русину у вель-
кім чыслу пихасовую то-
ту нагоду.

Шид.

Руска шпоромна каса. До-
тераз юе писало на тым ме-
сце о основанию, работі и
напредованію нашай шко-
лірнай касы, а тера з пры-
піснім і мале піфры о об-
ороту пенсіях и штаты-
сткіу о членох, укладаюх
и дружнікох.

Од початку свойго ды-
ствованія па до 10. апраля
т. р. дакле за недзілні шты-
ри меншам прішла каса вед-
но 323.511- дын., выдаіх
315.398.50 дын., так же ма-
готавіх пенсіях 8.112.50 д.

Дня 10. апраля было у-
ложено: на шпоромных кра-
жочіах 177.477.50 дын., на
такіх рахунку 4.146--- дын..

— Пізвалі пас! — зант-
римітив мій стрімчайшій брат-
шо і пласціел Вербасі мешчане.

Ось бачите, як Україна
розсіваецца по світі. Пе-
ред скітомею війною це бу-
ло неможыць. Але подзе-
лені українці під час війні,
„австрійці“, які були в по-
лоші на Україні, тай україн-
скі еміграці (особліво у арміі Франції) разнесла
українську шкільную чыті.
Вербас — це величэне село-
місточко (15.000жыхнінів),
де ю величэне більшісты шкіл-
ці, а серби ю наці „руса-
ні“ становіштъ меншості.
Село, бо не мае староства,
суду; містечко, бо мае гім-
назію (8 клас) і пагляд мі-
стечка. Вед Вербасу юе Ке-
рестура, мойго ріднага се-
ла, три милі.

Ісмо. Колеса новага тур-
коткіть піа таці мадярскіх
„думок і шумок“. Хочу, не
хочу — чую. Пробую пе-
ремогти іх --- під такт серб-

ЗОС / НАШІХ ВАЛАЛОХ.

Р. Керестур.

Перша Служба Божая.
Пятай падзелі Велькаго по-
сту одслужел ту першу
свою Службу Божую попо-
попашені святынік о. Ян-
ко Будзінски родзені на-
шыні. Наказаўшы іреч. кано-
нік о. Димитрый Надзія. У
своім красным слову потол-
ковані численому народу
важкосць, красоту и чэж-
косці святынічнага зва-
нія особено у нешкайшых
часох. Шыцкі наред падзе-
лел радосць зос позямі свя-
тынікіном, бо дастал ёднаго
дзякітеля веяці на славу Бож-
ію.

Іцерні дзе бывала уредзена
сдна кашілічка и ноши юї
мено. Най и нас споміна
приклад святей Пелагії, да
зос енергію поступайме са-
ми собом, бо „з силою здо-
бувася царство небесне“.

Прев.: Ксения Лабонь.

Гадрылі костелык.

Царства распуть.
Нема під... бодай я не
знаю — такого веселого
жыття, як у Бачці. Це не
перебільшысця моіх діточкіх
спомінію, як це звичайно
буўніс, але суща правда.
Моя жінка, галичанка, ко-
жы першы раз пайшлася
в Бачці, верна звернула мені
на це увагу: Я під... не
бачила такої веселости в
людей, як тут. Від чого це
задомонть, докладно не вімо
сказати. Сам матеряльны
добробыт юе був бы зама-

* Тая статыя була выпушчена у Лычоўскіх насыпах „Ліло“ дні 16. III. 1920.

цем енгліцізовуц зараша
ід музыку на очах пойду,
що власне зайхів на ста-
ніцю.

Я вісіе у Вербасі (стані-
ця на лініі Париж-Царгро-
рода), і не было месі до му-
зыкі, бо мотивом моєі по-
падкібуловідати старешы-
ну матір, якія смертельні
захоріла. Але крені, що
чекали на мене на станіці,
після бачванскаго звичаю
затягнули мене до рестору-
рану „на погар вина“. Це
була вімова пора, коли за-
спо смеркастася. За кілька
хвіль уже заграли „тамбу-
рамі“. Спершу грали мадяр-
скі піспі, потому сербскі,
а ж тут, перерываючи раз-
мову з кревякімі, уважно
прислушаюся: юко вони гра-
ють, і сам собі не вірю. Там-
тутраші, серби и німці, грали:

„Взіл би я бандуру“, а по-
тій піспі „Ой, не ходи, Гри-
чую“. Виконанія ритмікі бу-
ло беадоганне.

на членських удах уплачено 24.100 — днн. (т. б. 241 уда).

Видано було: на пожичках 109.464 — днн., на тек. рахунках 35.430 —, уложеню до удах Задружній Свєти 1.000 — днн., уложеню на тек. рах. у Хр. Госа Штеденоници 44.000 — днн.

Членів, котри уплачали членські удах, було 10. апраля відно 77, од того Русинів 66, другий народнівці 12; по професії було земледілців 50, інших 27; по місту биваня: зас Шиду 48, Беркасова 15, Бачинців 10, інших містах 4.

Укладачів на книжочки було відно 60, од того Русинів 58; по місту биваня було укладачів: зас Шиду 36, зас Беркасова 12, зас Бачинців 4, зас інших містах 8. Од уложеню на книжочки було 5, котри уплачали на суму всією од 10.000 днн.

Длужників було 10. апраля 38, од того Русинів 31; зас Шиду було 23, зас Беркасова 8, зас Бачинців 5, з інших містах 2. Длужників

ци. Окрім того були 4 дужинці на тек. рахунку (зас Шиду, 1 з Бачинців).

Як видно уж зос тей краткій статистики, Руска шпоровна каса у Шиду дійствує добре у наших вадах: Шиду, Беркасова і Бачинців. Укладачів має зас Миклоневців, Гинковичів і Крижевців. Цифри о дотерійшому обороту пайївніце доказую, що шпоровна каса у Шиду за Русинів була наїсце найважка потріба, і як вона приносить нашому народу у кожним погляду красни хасен. Русини Шиду і околіннях руских вадах з непримітну радосцю і задоволістvом бешедую искра в своїй широковній касі і зос пайлапінма надіями патра на свою будущість.

І. К.

На знаме!

Пошуке того число вишло повекшане, то слідуєтися тижня новини не вийду.

Мали висти

На руску народну просвіту дарували п. п. Чижмар Душан зас Р. Керестура 50 днн. а Арт Лайош, тартовец зас Р. Керестура 36 днн. Сердечне подякооване. На многая літа.

Владическе посланіе „О

ських і українських пісень. Однако перемагають воїни. Думаю собі: видно, що й тут якісь „імподерабілі“ рішують. Цього бачинського простору — земля, як далеко глянеш, рівна наче стіл, без лісів, а між небом і землею безкощечна порожнія — цього простору, кажу, може, на вдовілля душі, заповнити тільки пісня, яка власне в таких ворожих вишуканілась, і заступає шум лісів і удар грому, ручий гірський потік і гігантічні гори... Радію може нас попити, що ритміка й взаємне достосування в природі сходять аж до склерозів.

Керестур це „Рим“ югославських руснаків. Шість тисяч мешканців — самих руснаків. Є більше родин, які первісно були мадярськими, румунськими, пімськими, а то й циганськими

— тепер вони вже оповій поруспачені.

Як тільки я приїхав, громадська рада прийшла привітати мене — „своєго письменника“. Перед світовою війною це не далось биподумати. Нарід мав тільки ілемінну сідомість, але не національну. По війні бачинці оснували свою „Просвіту“, яка видала вже кілька книжок і видає тижневий часопис. Як на 20 і кілька тисяч руснаків у Югославії, не великий культурний доробок — за 10 років.

Авторами й головними працівниками цього руху — священики. Передовсім о. Мих. Мудрій, керестурський парох і предсідник „Просвіти“, о. Юрій Біндас, кицурський парох і застунич предсідника „Просвіти“, преосвящ. Д. Нікради, Криківський владика, і я, Редакторож „Руских

Пожертвована душа.

Ноц ішо спущела над циху Кедронську долину...

У смертельних муках і у найважкій жалобі пазигаю ще два руки гу небу, а уста вигваряю чески слова: „Боже, єще вінши мимоісті чиїв тіло б'є мені: б'яче не моє віла, но тв'є да в'яжіть“ (Лука 22, 42). — З єдній другої страни чусже глас духа цемноти: „Ти шалені! Шандо твою церкви даремне. Ти не придобивши аїда за себе tot ішвет“.

І кед би людзе пристали гу тебе на час, вони ще ванн поверта гу мнє“.

Але руки Божого Сина і далей остали подзвігнути гу небу, і чекали на Чашу мукох; чекали да приму Криж і остали послушни аж до шмерци на Крижу, „як чиста, як свята, як іелородна жертва“. „Так Бог любел шает, як жертвовал Сина свого єдинородного, як ішвет откупи“.

През жертви не може ще окончъців аї сдна вікна ствар. То мудросціажденівна. Але исто так стой і тута правда: чим єдна душа у вікнім триху, — у у чезнім триху зла, тим потребна всіка духовна жертва, да ще вона викупя. Чим баркей поцемії дух цемноти — диявол — дасдину душу, то кецей треба жертви душі, да назад на шветлосці визводе таку душу.

У єднім монастирю шестрох Василиянкох лежала єдна млада шестра покорніца вистарта под греду.

„Єду святу забрал нам

Бог“, гуторели шестри єдна перед другу. Але попри тим аї єдна не анала, вредо Господь забрал од їх єдну таку младу і таку добру шестру. За шіцки шестри бул єї живот таинствени. Вона покіла шмату єдній покорніці, але єй очі, єй бистре чоло і тераз, кед с уж мертвка указую же єї живот бул чисти і красни...

Даскельо дні по погребу отирала ще тайна. Мати настоятелька досстала писмо од брата покойній шестри, у, котрим стоб так написано:

Преподобна мати! Моя покійна шестра була свята, Двадцять роки вона ще мучила про міне. Вона падла падла. Я ю синчатку меркел, а іс анам прощо. Кеди сом зем на ю здал, мої ми совисіц іс дала міра. Я опотребел и препил щинко, що сом достал од родительех. Мойо цело землянским погубене, але я нешка препатрел и мам надію на милосердие Боже, же ми будзе голем душа спашена през жертви и молитви моїї шестри... Модліце ще и ви за міне, велького гримілка...

Швет мало знат о тим чуду єдній пожертвованій души, але внал то Бог и наградзел з вельку награду.

О кед би шинки свящењкі, учитель, оцове, мадори и шинки други жертвовалиажди дасп, яку таку жертву єд своїхажденівних крижкох за духовне праціщене єдного народу,

країнський діялскіт. Взагалі нації бачванці в Югославії мають бильше політичних прав, як українци в Польщі, хоч там тільки тисячі й то кольоністи (ще з часів Марії Тереси), а тут міліони в компактній масі, автохтони. Якось так пішла нам доля, що там, де — можна сказати — не було нас, ми піднялись (Бачка, Прикарпатська Русь), а де був наш „піемонт“, там нас притоптано. Наші парітки — дівчутуть... Тільки парітки!

З сербських часописів довідався я, що в полуднівій Сербії (в Македонії) є край, котрій називається „Галіція“, люди — „галічане“ й „галічанки“. Галичина — Галаяц (у Румунії) — Галіція в Македонії — це імовіро сліди, що по собі волишили давні галі.

І та стара назва так „декому“ заваджала!

да шишки добре увида, же ћем спасене лем у св. като ликом Церкви и у народнай рускай просвите! Най ше до скорей кажди Русин, каж-

да Руския — млади и стари, запнуши за члени Рускай Просвите, и најтвоя добри дѣла!

грихи, — и даровал нам спасенија вицини.

Предо радосц паца Велько Ноцца свата, праједца!

Хвалите Господа вси јаници! Алилуја, алилуја!

Откуплене наше по Слову Божјому, и Духу Свјатому „ике од Оца и Сина исходит“ довершено!!

Већко размишљали у наших „Р. Новинок“ о ділох Откупленя, по их зробил Бог Отец по Сину свјатому и Духу Свјатому роду човеческому; учели зме ще познац токо избављенис, и слухали аме слова евангелски, котри нам објавија Иисус Христос, и патрели на приклад Џого, да можеме подец за Ним и у науки и у наслідованию, бо лем тоги буду уживаша плоди Спасења, котри буду подобни гу Нему.

Живот вицини чека лем тоги души, що ће послужити аплодами Откупленя.

Най будземе и ми тоги идејстви, дасци Божјо!!! То вакчујем вицини.

Од терез будземе приносијају раздумовања о Богу Оцу, котрого ће божествена сила указала нам најјасније у сотовреној твори, по Слову Божјим и Духу Божјим.

„Веја тим биша, и без него ничто же бист, сже бист“.

Будземе разумоваш са својима Бога О., иши су вичности, премудрост, все могућност, свјатост, праведност, доброта, благочество и т. д.

У тих размишљаних укаже нам ће величезна Сника „Единаго Божјескога и Едипеј Сили“ у Свјатој Гробици и ми ће научиме баржей любец и свајиц Бога, котри је цаљ и ицесце нашој вечној.

Мудри Мих.

Бр. 25/1930. II.

ОБЈАВА.

Објашљујем, да је нико именовано двоје паумило брак склоњен и то:

Младоженка: Мудри Димитар, паженец, ратар, вере гр. катол., рођен 11. април 1911. год. у Мачковићевима (Срем). Родитељи: Мудри Јанко и Ната Ана.

Невеста: Сеседи Вербина, паздата, домаћица, вере гр. катол., рођена 18. јул 1912. год. у Р. Крстур (Бачка). Родитељи: Сеседи Стеван и Хайдук Мараја.

Изложам све оне, који против свога брака злоупотребе смеште или имају пите против, да те сметње пријавију бендередију мештана преко тадаварства или општине (односно матичара) где је она објављена истакнута.

Ову објаву треба исплати на следећим местима: у Р. Крстуру и у Мачковићевима.

У Р. Крстуру, 9. април 1930. г.
J. Пачић, матичар.

На предај!

Прехороту предавам **карчму** при железничкој станици.

Обисце велике и згодне за тарговину зас зарном.

Заграда велика и висадзена з овощевима дрезинама.

Бист и вишша каламено.

Яким Ерделј, Чаковци.

Наши претплатници

Обновили претплату слідујући и. н.:

Югак Јако, 941. Р. К.	за 1929. р. 100 динар.
Пат Дюра, инж. Падавка	„ 1031. „ 100 „
Пат Дюра, 1044. Р. К.	„ 1930. „ 100 „
Слава Дюра (Андра) 412. Р. К.	„ „ „ 100 „
Барика Микола, жесав. Книгавија	„ „ „ 25 „
Чакаш Габор, 77. Коцур	„ „ „ 50 „
Циган Михај, мл. 508. Р. К.	„ „ „ 100 „
Гарди Габор, 103. Ст. Вербас	„ „ „ 50 „
Нарандж Михај, димит. Ст. Вербас	„ „ „ 50 „
Колесир Петро, хачмар Коцур	„ „ „ 100 „
О. Мијовић Добра, парох, Липовљан	„ „ „ 100 „
Виславски Михај, 11. Сад.	„ „ „ 50 „

ТАРГОВИНА

Жито	Дни. 202—207—	Овес	Дни. 130—135—
Кукурџа	„ 102—105—	Мука 0	332—335—
Раж	„ 140—145—	Мука 2	292—295—
Ярец	„ 110—115—	Мука 5	232—235—

ШВЕДСКИ ОТПОЧИВОК

Илустровано издавање о свеједији и србији.

Надасља Пасхи.

Еванг. од Јоана, гл. 1,
зач. 1.

„Бог би Слово... Вся
тим биша, и без него ни
чијоје бист, јеје бист!“

Цела осветена Шавива на
Вельку Ноц побидоносну

писмо слави Сину Божјому,
премилому Г. Н. Иисусу Хри-
сту, Слову Божјому, котри
при нас гишил з неба на
тоту жем, да нас зос свою
муку и шмерцу откупи од
вичнога проклятства.

Иисус — Слово Божје, за-
довољел Вичнай Правди Бо-
жје, бо прецерпел кару за

Виходија рез до тијава, — Цена на цели рок 100 динари. — За Америку 4 долари на рез. — Рукописи и други писма треба послаји
на адресу: „РУСКИ НОВИНИ“ Нови Сад Богојевића улица број 2. — Претплату на Рус. Нар. Просвите Друштво, Р. Крстур (Бачка).

За редакцију одвјтује: Јордан Јаковић, Војводе Богојевића 2. Властитељ: Рус. Нар. Просв. Друштво Р. Крстур (М. Мудри).

Штампарија „Натошевић“, С. Тијасловић.